

do volwytom'a

Protokół oględzin

Warszawa, dnia 6 grudnia 1945 r., p.o. Sędzia Okręgowy Sledczy II Rejonu Sądu Okręgowego w Warszawie Halina Werenko przybyła wraz z Anielą Osipowską zam. przy ul. Słowackiego Nr. 20 m 20 (Zoliborz) i Stefanią Kajak zam. przy ul. Słowackiego Nr. 20 m 21, na teren przy ul. Okopowej Nr. 59, gdzie w myśl art. 123 k.p.k. dokonała oględzin i opisu terenu położonego na tyłach tej posesji, wskazanego przez Anielę Osipowską i Stefanię Kajak jako miejsce egzekucji Polaków w dniu 1.IX.1944 r. o którym zeznawała w dniu 3.XII.1945 r. Eugenia Drozdowska. Kajak i Osipowska w czasie egzekucji, jak wyjaśniły, nie były obecne, jednakże wraz z Drozdowską wiele razy przychodziły na to miejsce i od Drozdowskiej dowiedziały się szczegółów o miejscu straceń.

W toku oględzin stwierdzono co następuje:

bez
widnych
Na tyłach domu przy ul. Okopowej Nr. 59 znajduje się plac ograniczony z jednej strony murem cmentarza żydowskiego, w którym jest wyłom umożliwiający przejście na teren cmentarza. Teren w chwili oględzin jest przypruszony warstwą śniegu grubości od 1 1/2 do 2 cm. W miejscach oznaczonych na szkicu orientacyjnym literami d, e, f, znajdują się wypalone domy. W miejscu oznaczonym na szkicu literą b znajduje się otwór kanalizacyjny. W okolicach tego otworu obok komina oznaczonego na szkicu literą c według informacji Kajak i Osipowskiej w dniu 1.IX.1944 r. rozstrzeliwano Polaków, strzelając w tył głowy. Po rozgrzebaniu śniegu w miejscu wskazanym na powierzchni ziemi okazały się ślady popiołu i kości o wielkości circa 3 mm - 150 mm. Na murach budynku obok tego miejsca brak śladów kul. W miejscu oznaczonym literą a na szkicu znajduje się ślad ścieżki, na której między innymi według informacji Kajak i Osipowskiej w dniu 1.IX.1944 r. odbywała się egzekucja Polaków, a potem palenie zwłok. Wobec tego iż teren jest przypruszony śniegiem niewidać śladów popiołu, przy rozgrzebywaniu ziemi, a przynajmniej nie można ich rozpoznać. W miejscu oznaczonym literą g na szkicu znajdują się garnki przerdzewiałe, rondle i nieliczne widelce, żyłki, które jak *między* wyjaśniają Kajak i Osipowska, były pozostawione przez Polaków rozstrzeliwanych w dniu 1.IX.1944 r.

Na tym protokół zakończono.

p.o. Sędzia
Halina Werenko
/ Halina Werenko /

*uwaga: przesłane dla wyjaśnienia do aktów oskarżenia
po podpisaniu*
J.
22.1.48